

འཐུན་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་སྟོན།

འདིམས་ཁ་ཡོད་པའི་དྲི་བ་ཁག་། ལན་ཡིན་པ་ནམས་ལ་ནགས་འདི་ (X) རྒྱུ་ཐུགས་དགོས། དེ་བཞགས་ལ་ལན་གཅིག་ལས་མང་བ་ཡོད།

༡༽ གདོས་ཚད་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཡོད་པའི་འཐུན་ཤུགས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཁན་ནི།

ཀ༽ དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདོས་ཚད། ཁ༽ དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུང་གི་རྒྱ་ཆ་ཡག་ཞིན།

ག༽ དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་རྒྱུང་ཚད། ཇ༽ དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཆ་དོད།

༢༽ གལ་སྲིད་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུང་ཚད་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ན། དེ་གཉིས་བར་གྱི་འཐུན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་འཇུག་

ཀ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་པར་འགྱུར། ཁ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་བསྐྱེད་འགྲོ།

ག༽ འཐུན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད། ཇ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་བཞི་ཡི་ཉམས་པར་འགྱུར།

༣༽ གལ་སྲིད་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདོས་ཚད་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ན། དེ་གཉིས་བར་གྱི་འཐུན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་འཇུག་

ཀ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་པར་འགྱུར། ཁ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་བསྐྱེད་འགྲོ།

ག༽ འཐུན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད། ཇ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་བཞི་ཡི་ཉམས་པར་འགྱུར།

༤༽ གལ་སྲིད་དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདོས་ཚད་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ན། དེ་གཉིས་བར་གྱི་འཐུན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འགྲོ་འཇུག་

ཀ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་པར་འགྱུར། ཁ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་བསྐྱེད་འགྲོ།

ག༽ འཐུན་ཤུགས་ལ་འགྱུར་བ་མེད། ཇ༽ འཐུན་ཤུགས་ལྟ་བུར་བཞི་ཡི་ཉམས་པར་འགྱུར།

༥༽ ཉན་རི་ཁེ་ཁེ་ཁེ་ (Henry Cavendish) ཀྱིས་གསར་གཏོད་གང་དང་གང་བྱས་སམ།

ཀ༽ བྱ་ག་ནག་པོའི་གནད་དོན། ཁ༽ རྒྱུང་ནང་རྩ་ཆས་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་ཞེས།

ག༽ གཞུང་སྐྱོར་གྱི་འཁོར་ལམ། ཇ༽ གདོས་ཚད་ 1 kg ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་རྒྱུང་ཚད་ one metre ལ་ཡོད་པ་ན། དེ་གཉིས་བར་གྱི་འཐུན་ཤུགས་ཀྱི་འཕོར་ཆ་རྒྱུང།

གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ནམས་ལ་ལན་བསྟུ་ས་པོ་དེ་ཀློངས་རོགས།

༤༽ སའི་གོ་ལ་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་བརྟན་ནས་མར་ལྷུང་གི་མེད་དམ།

ལན།

༥༽ རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་ནམས་སའི་གོ་ལ་ནས་རྒྱང་པོར་འགོ་གི་མེད་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན།

༦༽ དངོས་པོ་གདོས་ཚད་ 1 kg ཡིན་པ་ཞིག་སའི་གོ་ལའི་དོས་སུ་ལྷུང་པ་ན། དེ་ལ་གོ་ལའི་འཐེན་ཤུགས་ g རིམ་ཡོད་དམ།
($g=9.8\text{ m/s}^2$)

ལན།

༧༽ གལ་སྲིད་གོ་ལའི་གདོས་ཚད་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་ན། ཁྱེད་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་ཅི་ཡོད་དམ།

ལན།

༨༽ ལྷ་ག་ནག་པོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཟེར་རམ།

ལན།

༩༽ ཉན་ཅི་ཁེ་ཕན་ཤེས་ (Henry Cavendish) གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཐེན་ཤུགས་ཀྱི་དྲགས་གངས་ G ཅིས་རྒྱབས་སྐབས། དེ་ལ་གོ་ལའི་མྱིད་ཚད་འཇལ་བའི་བརྟག་དཔྱད་ཞེས་བཞོད་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ།

ལན།

༡༠༽ དངོས་པོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འཐེན་ཤུགས་ཡོད་པའི་སྤྱི་འགྲོས་ (formula) དེ་ཅིས་རོགས།

ལན།